

„Edinost“

Izhaja vsakrat na dva tedna, razen sedelji in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se sprava ne odra.

Če tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); listev Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, to sprejemanje inseratov v ulici Molise piccolo št. 3, II. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trst

Volilna preosnova v tržaškem deželnem zboru.

(Zvršetak.)

Posl. dr. Venezian izjavlja, da je že poznal argumente stranke, v katere imenu je govoril posl. dr. Gregorin, ker jih je doznal že iz tukajšnjih slovenskih časnikov in kateri argumenti da so bili predočeni pozornosti viših in širših krogov v zagrebških in dunajskih listih. Radi te umetne politično-narodne agitacije naj si deželni zbor ne dela prevelikih skrbi, ker — meni govornik — vada, od katere je odvisno potrjenje tega zakona, gotovo ni imela namena govoriti na usta posl. dr. Gregorina. Na vsaki način da bo lahko pobijati navedene prigovore.

Govornik očitno svojemu predgovorniku (Gregorinu), da ni umel duha zakonske osnove; namen iste da je bil ravno: utegniti kolikor mogoče podvojeno volilno pravico. Skrbeti za to, da glasovi onih, ki imajo dvakratno volilno pravico, obtežujejo čim manje je mogoče volilno pravico onih, ki imajo le enkratno volilno pravico, je zahteva pristno liberalna in demokratična. Ako bi bil posl. Gregorin čital poročilo, ne bi bil prišel do teh iznajdeb. Kar se tiče člena 4. drž. osnovnega zakona od l. 1867, kateri zagotavlja isto volilno pravico pripadnikom občine in državljanom, ki stanujejo in plačujejo davke v isti občini, je osnova v tem obziru velikodušno zadostila vsem zahtevam, ker je vsprejela tudi one konsorte, kateri ne plačujejo nobenega davka in ki imajo lastnosti privilegirancev prvih treh razredov.

Kar se tiče zahteve, naj se oni, ki plačujejo obrtni davek, porazdele v vse tri razrede, ne pa da se jih zapopade v tretji razred, je opaziti, da se protokolirane trgovske firme po razmeri davka nahajajo tako v drugem, kakor v prvem volilnem razredu, kateri so, ker plačujejo več davek, itak dolžni upisati se v trgovski register, radi česar da je le pravično, ako imajo, z ozirom na večjo trgovsko odgovornost, tudi večjo pravico v javni upravi. Kar se tiče delitve okolice v zgornjo in spodnjo okolico, je to naravna posledica različnemu razvitku teh dveh delov v zadnjih časih. Dočim se je mesto razvijalo proti spodnji okolici, utelovitvi naravnost nekaterih dele ter davki jim se stanovanji in tvornicami značaj mesta, je zgornja okolica ostala za se z vaškim značajem z lastnimi potrebami in običaji. Sicer pa je ta določba volilne preosnove ne reprodukcija okrajne razdelitve, pred nedolгим časom vsprejete od mestnega sveta in — ako se ne moti — tudi od manjšine. (Prigovori na klopih manjšine). Sploh pa okoličani radi tega ne bi smeli biti razžaljeni, ampak nasprotno.

Število poslancev v naši volilni osnovi se drži razmerja mestnega statuta od l. 1850, nastalega iz volje cesarjeve. To razmerje se je vzdržalo, da si je mesto vsled zakona od l. 1880 naraslo na dvakrat večje površje, nego je bilo l. 1850 ter bi se bilo moglo na tej podlagi izvajati dosti bolj ugodne posledice za mesto. Ni se pa hotelo motiti ravnotežja, določenega l. 1850: 48 svetovalcev iz mesta nasproti 6 svetovalcem iz okolice v starem zakonu stoji v istem razmerju, kakor 56 nasproti 7 v novem zakonu. Sicer pa ni potrebno, da vedno odloča le poja razmerja. Na Dunaju določa najnoveji volilni zakon, da ima na podlagi občne volilne pravice vsak okraj voliti jednega samega svetovaleca in sicer brez obzira, ali je okraj več ali manje obljuden, ker se je hotelo imeti idealno zastopstvo posamičnih okrajev brez obzira na prebivalstvo.

Sicer pa da se je imelo tudi oziroma

staro tradicijo okoličanov, kateri so že vajeni, da ima vsaki okraj svojega poslanca, do katerega se zaupno obračajo v vsaki potrebi, in je bolje, da se ta tradicija ohrani. — Iz vseh teh razlogov je govornik proti predlogu, da se izbere poseben odsek, kateri, ako ne bi obstajal ravno iz samih členov manjšine, itak ne bi mogel storiti drugega, nego predložiti isto osnovo, katero govornik priporoča vsprejetju zbornice in potrjenju vlade.

Posl. dr. Gregorin replicira, izjavivši najprej, da poslancem okolice ni na tem, da bi se svojimi predlogi uganjali politično-propagando in agitacijo, ampak le na tem, da uveljavijo načelo pravičnosti. Kar se tiče trditve predgovornika, da on (dr. Gregorin) ni čital natančno poročila o volilni preosnovi, mora izjaviti, da je isto natančno čital in umel, da pa predgovornik ni njega umel, kar se tiče izvajanja člena 4. osnovnega državnega zakona od l. 1867. — Govornik ni citiral tega člena, da bi dokazal enako volilno pravico konsortov (državljanov, stanujočih in plačujočih davke v kaki občini, v katero niso pristojni), ampak citiral je ta člen le radi tega, ker isti daje v načelu enako volilno pravico onim, ki plačujejo dohodninski, oziroma sedaj osebni davek, kakor jo imajo oni, kateri plačujejo davek od nepremičnega posestva in obrti. Ker gospod predgovornik ni odgovoril na stavljeni mu vprašanje: zakaj da predložena volilna preosnova ni vsprejela mej volilce 1., 2. in 3. telesa tudi take davkoplačevalce, ponavlja on (Gregorin) dotično vprašanje. Kar se tiče onih, ki plačujejo obrtni davek, je res, da se v prvem in drugem telesu nahajajo protokolirani trgovci, ki plačujejo viši davek, ali istotako je res, da taki trgovci ne predstavljajo še vseh visoko obdačenih obrtnikov. Je namreč obrtnikov, ki plačujejo višje davke, nego protokolirani trgovci, ki pa vendar po predloženem načrtu spadajo brez izjeme le v tretje telo. Kakor za ene, tako bi morala biti tudi za druge odločilna visokost predpisanega davka. Glede okolice mora ostati pri zahtevi, da se ista ne razdeli. Kar se pa tiče razmerja mestnih in okoličanskih poslancev, določenega v sedanjem statutu, ni dvoma, da je isto absolutno krivično ter da bi bilo še bolj krivično ovekovečiti obstoječo krivico. Sicer pa ni res, da se je mesto v zadnjem času bolj razširilo, nego okolica.

Ako pri tem predgovornik misli na teritorialno razširjenje, katero bodi podlaga razdelitvi mandatov, potem bi morala imeti okolica gotovo več mandatov, nego mesto, ker je njeno obsežje mnogo večje, nego ono mesta! Če pa misli predgovornik na pomnoženje prebivalstva, stoji dejstvo, da se je v tem obziru spodnja okolica v zadnjem desetletju neprimerno bolj pomnožila, nego mesto, radi česar je govornik zahteval, ravno z obzirom na razmerje prebivalcev, večje zastopstvo za okolico. Obstaja torej pri svojem predlogu.

Posl. Iv. Goriup: Na motivacijo dr. Veneziana, da se razdelitev na okraje v doljni okolici ohranja tudi z ozirom na to, da je bolje, da vsaki okraj ima svojega zastopnika, ki je nekaka veljavna oseba in posreduje lahko med volilci in magistratom, moram opaziti, da Venezian ni bil vedno tacega mnenja. Ko se je svoječasno od naše strani zahtevalo tudi za okolico mesto v delegaciji, je izjavil isti Venezian, da on ne zahteva mesta v delegaciji kakor zastopnik ulice Fontana, kjer stanuje, da so vsi svetovalci, oziroma poslanci, enaki ter da nobeden njih ne zastopa določenega kraja. — Da so se okraj ohranili le v spodnji okolici, ne pa v zgornji, to ima drugi skriti namen, ki je vendar prozoren in katerega nočem

tukaj razkladati, da se mi ne bo očitalo, da insinuiram — a vem, da ga gospodje poslanci poznajo tako dobro kakor jaz. Motivacija Veneziana glede te neskladnosti (nesimetrije) je jako slaba — in se jej pač ne pozna, da je njegova. Mislim, da so me gospoda od večine dobro umeli.

Posl. Dolenz (nemir mej svetniki in na galeriji) izjavlja, da je volilna preosnova reakcionarna. Da se daje okolo 3000 volilcem v okolici samo sedem svetnikov, ne odgovarja današnjim razmeram. Razdelitev okolice v 6 okrajev v starem statutu je posledica bivših 6 stotnj okoličanske milice. Danes je opravičena zahteva, da se za vso okolico volitev poslanca določa v enem skupnem telesu ter je opravičena zahteva, da se da okolici najmanj 14 svetovalcev.

Na to je izjavil deželni glavar, da je zaključena splošna razprava.

Poročevalec dr. Venezian je zatrjeval nasproti izvajanjem posl. Goriupa, da se deželni odbor o sestavljanju te volilne preosnove ni dal voditi od strankarskih obzirov.

Njegova stranka, da ni mogla računati na možnost, da bi si v spodnji okolici priborila mandate, ker se je zadnja desetletja izkazalo, da je ista volila vedno skoraj izključno slov. poslance. Slednjič je skušal še jedenkrat izpodbiti izvajanja dra. Gregorina.

Na Venezianova izvajanja hotel je posl. dr. Gregorin še odgovarjati, česar mu pa deželni glavar ni dovolil ozirom na to, da je debata zaključena.

V podrobnih razpravi stavljal je poslanec dr. Gregorin k posamičnim paragrafom načrta volilne preosnove spremenjevalne predloge v zmislu načel, izvajanih v splošni razpravi.

K členu I. je stavljal predlog, da se izpusti oni del člena, kateri razveljavlja člen II. zakona od 1. aprila 1882 o razdelitvi okolice v 6 okrajev, katera razdelitev naj bi se pridržala v svrhu izvrševanja volilnega čina v sekcijah.

K § 1. je stavljal predlog, da se število poslancev določi na 64, namesto na 63, od katerih naj bi volilo mesto skupaj 48 in ne 56, kakor je predloženo v načrtu, a skupna okolica naj bi volila 16 poslancev in ne 7, kakor predlaga isti načrt.

K § 2. je predlagal, da naj odpade razdelitev volilcev v volilce spodnje in gornje okolice.

K § 3. je predlagal, naj se isti glasi tako, da voli vsako telo v mestu po 12 svetovalcev, a v okolici 1. telo (davkoplačevalci) 12 poslancev, 2. telo (volilci s splošno volilno pravico) 4 svetovalce.

K § 4. je predlagal primerne spremembe glede vrstjenja posamičnih teles mesta in okolice v izvrševanje volilnega čina, s pristavkom, da se volitev v okolici ima vršiti v sekcijah, katere naj bi volile v glavnih krajih šestih okrajev, ustanovljenih v statutu.

K § 5. je predlagal glede posestnikov vključenih glavnice, ki imajo volilno pravico v 1. mestnem razredu, ako plačujejo na leto rentnega davka vsaj 600 K, da se odpravi privilegij za vključene posestnike glavnice ter razširi volilna pravica sploh na posestnike glavnice, ki plačujejo rentni davek, brezozira na to, ali so glavnice vključene ali ne.

Nadalje je predlagal k istemu §, da se sprejmejo kakor volilci 1. mestnega razreda vsi oni, ki plačujejo osebni ali obrtni davek v znesku 600 K, brez ozira na to, ali so protokolirani v trgovinskem registru ali ne, vsled česar naj odpade privilegij ustanovljen za protokolirane trgovce.

K § 6. je predlagal z ozirom na to, da se v 2. razredu predlaga volilna pravica za

župnike in kurate z župniško jurisdikcijo priznanih krščanskih udruženj in za rabine, da se raztegne volilna pravica tudi na vse više cerkvene dostojanstvenike, kakor je to določeno v dunajskem občinskem redu, ker ni nikakega poudarka za to, da bi imeli tak privilegij župniki, kurati in rabini, da bi pa bili izključeni kanoniki in celo škof, kateri po tržaškem volilnem redu nima volilne pravice.

K istemu § je predlagal, da se kakor za 1. razred, tudi za 2. razred prizna volilna pravica vsem onim, ki plačujejo obrtni in osebni davek v znesku najmanj 100 K, brez ozira na to, so-li protokolirani v trgovinskem registru ali ne.

Nadalje je predlagal k istemu §, kakor glede volilcev 1. razreda, da se glede posestnikov glavnice odpravi privilegij na korist onim, kateri so vključeni.

K § 7. je predlagal, da se glede lastnikov zemljišč, ki imajo po načrtu volilno pravico v 3. razredu, ako plačujejo hišnega ali zemljiškega davka od 100—20 K, glede posestnikov glavnice, ki istotako plačujejo rentnega davka od 100—20 K, in glede brodolastnikov, ki posedujejo brode od 300—150 tonelat, odpravi predpisani minimum ter da se jim da volilna pravica v 3. razredu, brez ozira na visokost davka, oziroma brez ozira na število tonelat brodov, kakor to določuje sedaj v veljavi stoječi statut.

Slednjič je predlagal k istemu §, da se da volilna pravica v 3. razredu vsem onim, ki plačujejo osebne davka pod 100 K.

K § 9. je predlagal primerno stilizacijo z ozirom na od njega predlagano povišanje števila poslancev v okolici in z ozirom na združenje istih v dve volilni telesi, vsled česar naj bi popolnoma odpadel § 10, kateri govori o volilni pravici v spodnji in zgornji okolici.

K § 11. je predlagal, da se za odločanje, v kateri razred spada kak volilec z ozirom na davke, ki jih plačuje, seštejejo hišarina, zemljarina, rentni davek, obrtni davek in osebni davek.

K § 12., vsled katerega so izključeni od volilne pravice oni, ki uživajo oskrbo iz občinskih ali drugih javnih sredstev, je predlagal, da se doda dostavek, po katerem bi ne bilo smatrati kakor taka oskrba, ako je kdo v posamičnih slučajih dobival zastoj zdravniško pomoč ali pa zdravila.

Vsem tem predlogom se je protivil poročevalec posl. Venezian iz razlogov, že navedenih v splošni razpravi, ter so iste vsakokrat glasovali le štirje navzoči okoličanski poslanci, dočim so bili predlogi poročevalca — z nekaterimi malimi spremembami, predlaganimi od poslanca Doria glede volilne pravice avtoriziranih arhitektov in absolviranih tehnikov — sprejeti z vsemi glasovi večine.

Po dovršeni podrobni razpravi o posamičnih §§ zakonske predloge, je dal dež. glavar brez tretjega čitanja takoj glasovati o vsem zakonu ter so naglo vstali vsi poslanci večine.

Ali takoj je vstal poslanec I. Goriup, ki je konstatiral nepravilnost takega postopanja ter zahteval, da se vrši, kakor je to parlamentarna navada, pravilno tretje čitanje.

Gospodi od večine to ni bilo po godu ter sta bila o prvem hipu tako deželni glavar kakor poročevalec posl. Venezian v vidni zadregi. Poročevalec Venezian si je skušal pomagati s tem, da je trdil, da ni bila nikdar navada v deželnem zboru tržaškem, da bi se vršilo tretje čitanje, na kar je poslanec Goriup zopet odločno zahteval, da se isto izvrši.

Po kratkem pomenku mej vladnim zastopnikom, namestništvem svetov. Jettmarjem in poročevalcem posl. Venezianom, je predlagal Venezian, da se vsprejme zakon kakor nujni predlog, v katerem slučaju odpade tretje čitanje, kateri nujni predlog (potem, ko se je izvršila splošna in podrobna razprava) je bil vsprejet od večine.

Na to je izjavil posl. dr. Gregorin v imenu manjšine, da je manjšina, glede na to, da so se odbili vsi njeni opravičeni predlogi, — prisiljena glasovati proti zakonu v celoti. Da si bi lahko prepričali sprejem zakona v današnji seji stem, da bi se oddaljili, v katerem slučaju ne bi bilo doseženo zakonito predpisano število poslancev (2/3 vseh poslancev) za veljavnost glasovanja o spremembi statuta oziroma vol. reda, vendar da se manjšina noče posluževati takega sredstva, da se jej ne bo prebacivalo, da je ona prepričala volilni zakon, s katerim se razširja volilna pravica na nižje sloje, prepustuje vladi, da vsprejmeta zakona ne potrudi, ako se prepriča, da je krivičen.

S tem je bila završena razprava o preosnovi volilnega reda. Na koncu je poslanec Spadoni še predlagal, da se spremeni § 36. mestnega statuta v zmislu, da zgubi mandat, kdor se neopravičeno ne udeleži petih sej zaporedoma, ter je motiviral ta predlog s tem, da se je en član sedanjega mestnega zastopstva (misli je dr. Dompierija) pokazal samo enkrat v mestnem svetu, da je torej s tem zanemarjal svojo dolžnost kakor zastopnik.

Posl. Venezian je na to pojasnjeval, da ta predlog spada v preosnovo statuta sploh, katera se predloži gotovo tekom enega leta, in ne v preosnovo volilnega reda, ki se ima pečati le z volilnim činom kakor takim, na kar je Spadoni odtegnil svoj predlog ter istega vzdržal le kakor priporočilo. Na to je deželni glavar zaključil sejo ob 9. uri 40 min. zvečer.

Politični pregled.

V Trstu, 5. julija 1902.

Deželni zbor tržaški imel je sinoči svojo tretjo sejo. Že pripravljeno poročilo o tej seji, v kateri je z lepim vspehom nastopil tudi naš posl. g. dr. Gregorin, morali smo radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

Trozveza in dvozveza. Mnogo in v vseh možnih variacijah se ugiblje sedaj, je li ravnokar obnovljena trozveza res še tista, kakor je bila? Besedilo pogodbe je sicer ostalo isto, na tem ni dvomiti. Kar se tiče — črk v pogodbi, moramo že verjeti, da je trozvezna politika ostala nespremenjena. Steklenica in etiketa sti ostali isti, nespremenjeni, da li pa je vino v steklenici ostalo iste kvalitete? Je li so vsebina pogodbe, duh, tehtnost in nameni ostali isti pri vseh treh zaveznicah? To je košljivo vprašanje, o katerem se mnogo ugiblje.

Menenja gredo močno navskriž, ali pretežna večina se nagiblje k menenju, da je sedaj obnovljena trozveza le bled, medel od tisek prvotne trozveze. Osobito se povdarja razlika med razmerjem, v katerem so bile Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija prvotno proti Franciji oziroma Rusiji, in med razmerjem, v katerem so trozvezne države — vsaka posebej — nasproti dvozvezi, v kateri sti ista Francija in ista Rusija! Ost prvotne trozveze je bila — to je neuttajljivo — usperjena proti Rusiji in Franciji, danes pa je Avstro-Ogrska členica trozveze, v dogovorih z Rusijo glede na prevažno vprašanje Balkansko, a Italija, tudi členica trozveze, v najbolj prijateljskih odnošjih z Francijo.

V tem pogledu je prišlo v francoski komori dne 3. t. m. do jako važnih pojasnil. Na neko stavljeno mu vprašanje — da li bo obnovljenje trozveze kaj uplivalo na razmerje med Francijo in Italijo? — je izjavil francoski minister za zunanje stvari, Delcassé, da francoska zunanja politika sloni na zvezi z Rusijo, da pa stremi tudi po zbolšanju razmer do Italije. Italijanska vlada je sama skrbela, da se je položaj pojasnil in je izjavila, da radi nje zvez ni njena politika ne direktno in ne indirektno naperjena proti Franciji, da Italija ne bo nikdar in v nikakvi obliki služila kakor orožje za napad na Francijo.

Izjave Italije da opravičujejo tudi uverjenje, da se bo prijateljstvo med Italijo in Francijo dalje razvijalo.

To so senzacionalne izjave, ki pričajo, da je Italija formalno v trozvezi (v kolikor pričakuje od tega koristi), faktično pa na strani dvozveze. Naravno je torej, da so pojasnila franc. zkega ministra imela v Nemčiji učinek kakor curek mrzle vode na glavo. Nemški listi si ne vedo pomagati drugače, nego da — kakor posnemljemo iz brzogovornih poročil — vrše nasilje na zdravi logiki. Jeden teh listov si privoščja n. pr. trditev, da je izjava Italije, da ne bo nikdar in nikomur služila kakor orožje za napad na Francijo, umeti tako, da se Francija obvezuje, da nikdar ne da povoda, da bi se morala proti njej uporabiti obrambena moč trozveze! Bog jo razumi to nemško logiko! Po tej logiki je torej rečeno: s tem, da Italija noče napasti Francije, je garantirano, da Francija nikdar ne napade Nemčije!

Ta logika šepa na vseh nogah, kolikor jih ima. Če kdo zagotavlja meni, da mene nikdar ne napade, ni še rečeno, da jaz ne pridem s kom drugim v konflikt. Zdrava logika pravi marveč, da iz izjav Italije sledi le to eno, da v slučaju vojne med Nemčijo in Francijo nima Nemčija računati na pomoč Italije!! Ali z drugimi besedami: trozveza bo branila mir, dokler ne bo isti v resni nevarnosti! V slučaju pa, da bi trozveza morala »brantiti mir« proti Franciji — trozveze ne bo več.

Ali so torej še veljavni tisti prvotni razlogi, radi katerih je navstala trozveza? Ali ni vendar v staro steklenico s staro etiketo prišlo novo vino?!

Vsakako pa izhaja iz pojasnil Delcassé-a, da je dvozveza danes solidneje fundirana, nego pa trozveza.

Potovanje italijanskega kralja v Petrograd in Berlin. Listi, ki so na razpoloženje oficijelnim krogom italijanskim, reagirajo na komentarje, ki jih prinašajo listi o dejstvu, da kralj Viktor Emanuel pač obišče dvor, ki je v dvozvezi, ne pa dvora monarhije, s katero je Italija v politični zvezi. Lista »Patria« in »Giornale d'Italia« povdarjata posebno, da je smešno in otroče, ako se kralju italijanskemu pripisujejo slavofilne ali celó panslavistične simpatije.

Temu verujemo. Politika kraljeva da hoče služiti le Italiji in ne drugim državam.

Takega zatrdila pa res ni trebalo. Saj se po vsaj politiki Italije vleče kakor rudeča nit najskrajneja sebičnost, težeča vedno za tem, da jej drugi pobirajo kostanj iz žrjavice. O tem kriči izlasti leto 1866. Saj je postalo že v pregovor, da je bila Italija skupaj stepena, to je, da je v svoji zavrtnosti tudi iz vsakega poraza skušala vleči dobičke.

Klasičen je izrek v »Patrii«, da ne treba, da bi se čini prisrčnosti pokrivali s potrebami politike. Po slovenski povedano se glasi to: prijateljstva z dunajskimi dvorom ne potrebujemo, pač pa ne odklanjamo dobrot od strani Avstrije, ki nam jih jamči zveza z njo.

Potem pa je rečeni list toli milostljiv, da nam v poetični prisrčnosti ohranja našo, da bi Italija mogla kedaj postati tudi »prisrčna« do naše monarhije. Pravi namreč, da politika je le risarija, podlaga dobri sliki, prisrčnost pa je barva, ki daje sliki luč in življenje. Italijani obžaljujejo, da njihov kralj za sedaj ne more osebnó spoznavati dobrega mišljenja narodov Avstro-Ogrske. Za sedaj se zadovoljujejo z dobro risarijo — čitaj: politiko dobičkarije — in čakajo, da-li pride tudi »barva« zraven?!

Na prisrčnost moramo torej še čakati! V Rimu menijo morda, da pot do »prisrčnosti« vodi preko — Trentina in Primorja.....! Ali se umejemo? Hvala lepa!

Tržaške vesti.

Praznik sv. Cirila in Metodija. Sinoči so predvečer današnjega praznika sv. Cirila in Metodija kaj lepo proslavili po vsej okolici. Ta praznik zadobiva v naši okolici vsako leto večje dimenzije in sinoči je došel že do nepričakovanega sijaja. Okoličanske vasi so med seboj kar teknovali, katera da lepše proslavi predvečer tega našega praznika. Oč. sv. Ivana, iz Škednja, Barkovelj, Rojana, sv. Mar. Magdalene in drugih okoličanskih vasi prihajajo nam jako radostna poročila o sinočnjem večeru. Posebnim zadoščanjem smo pozdravili poročilo iz Škednja, kjer so bile z malimi izjemami razsvetljene skoraj vse hiše, posebno pa po glavnih ulicah. Bila je to v pravem pomenu besede razsvetljena ona bajka

o nazadovanju narodne zavesti v Škednju in se je v »pravi luči« pokazal odločno naroden značaj te vasi. Sv. Ivan nam je pokazal, da je ne le še vedno, ampak da postaja vedno bolj, ista trdna, nepremagljiva narodea trdojava, na katero smo upravičeno ponosni. Tudi Barkovelje so se odlikovale mimo prejšnjih let. Sploh pa je vsa okolica hotela sinoč nekako pokazati svojo trdno narodno zavest, ki jo vsposoblja, da mora vojevati ljuti boj se svojimi zatiralci. Slava zavednim okoličanom, ki so s sinočnojo manifestacijo podali nov dokaz svoje zavesti in železne vstrajnosti. Tak narod ne sme propasti in ga s ponosom stavljamo vsopredno vsem našim rojakom v drugih pokrajinah. Le pogumno naprej, po geslu: »samo napred, samo složno!«

Kako je moralo priti! V »šolskih programih« človek navadno ne išče refleksij in akcentov, ki bi bili v zvezi z vsakdanjimi narodnimi in političnimi borbami. Zato tudi notica, ki jo je prinesel večerajšnji »Piccolo« pod zaglavjem »Šolski programi« v prvi hip ni vzbudila v nas tiste pozornosti, kakor jo vzbujajo tiste novice njegove, katerih naslovi že zvane kakor bojni kliči. Ne da bi nas ne zanimala te šolske stvari. Nasprotno: zanimajo nas v veliki meri. Ali take stvari ne silijo toliko in jih puščamo običajno na strani, da jih čitamo v času, ki nam je na razpolago potem, ko smo zadostili zahtevam vsakdanje borbe. No, na omenjeno notico v »Piccolu« pod zaglavjem: »Šolski programi« smo bili posebno opozorjeni. In — kakor smo se prepričali, prečitavši to notico pozorneje — po vsej pravici. Pripoznanje, ki je obseženo v njej meče kaj interesantno luč ter ilustruje jako informativno, tiste sile, to je motive ali nagibe, ki gonijo mlinske kamene v mlino naših italijanskih sodeželanov oziroma kako političski so jim vzroki tudi tedaj, kadar gre za najnepolitičnejše stvari — kakor je n. pr. šola, kulturni nameni.

Grozni hrup, ki je navstal po vsej deželi radi zasutja hrvaškega gimnazija v Pazinu, je nam vsem še v živem spominu. Uprizorili so hrupno akcijo, vse možno italijanskega tabora je bilo pozvano na krov, razvili so svojo prorokovo zastavo in pod to zastavo je moralo prihiteti vse do zadnjega — maročerja. Vsa italijanska pljuča so trpela za dokaz, da hrvaški gimnazij ni potreben, da to ni kulturna potreba, da zahtevno po takem gimnaziju narekajo hrvaškimi — agitatorjem le politični agitatorični nameni, in vse skupaj da je le: neodpustna provokacija italijanskega prebivalstva vsega Primorja.

Ko pa so videli, da z vso to uprizorjeno revolucijo proti faktični neoporečni kulturni potrebi delajo le luknje v vodo in da je ni nade, da bi vspeli in dosegli svoj cilj, so se zmislili šele, da velika kulturna potreba bi bil — italijanski realni gimnazij v istem Pazinu! Ta »kulturna potreba« Italijanov je kar čez noč postala tako nujna, da je postanku misli neposredno sledilo nje utesničenje. Proti resnični najnujnejši potrebi dotlej popolnoma zanemarnjenega ljudstva hrvaškega in slovenskega so ustanovili — kljubovalen zavod, čegar osnutje je stalo tisoče in tisoče in ki požira dalje tisoče in tisoče na leto! In kar je najhuje, nečuvstvo, neodpustno, vnebovpijoče: te tisoče so naptili toli ubogi, izmozgani deželi, kjer bi se vsaki novič deželnega denarja moral porabljeni za gospodarsko resureksijo, v povspesevanje resnično kulturnih namenov. Te tisočake za kljubovalni zavod so naptili — in to ogorča, ker je naravnost brezvestno — istemu narodu, proti kateremu je kljubovalni zavod naperjen!!

Da, kljubovalni zavod — ker je povsem nepotreben. Na hrvaški strani so trdili takoj, da bo novi gimnazij, ako bo hotel imeti učencev, neizogibno škodoval že obstoječemu italijanskemu gimnaziju v Kopru, da bole ta gimnazij moral oddajati učencev, da se bodo polnili prostori onega v Pazinu!

To prorokovanje se že uresničuje. Prišlo je, kakor je moralo priti, kakor pa absolutno ne bi bilo prišlo, ako bi bil deželni italijanski gimnazij v Pazinu resnična kulturna potreba Italijanov Istre. Ker pa ni, pada število učencev v Kopru, zato, da prostori v Pazinu ne ostajajo prazni.

To je tisto, kar pripoznava »Piccolo« v svoji notici »Šolski programi«! Iz letošnjega ravnateljstvenega sporočila gimnazija v Kopru citira namreč:

»Kakor je bilo pričakovati v sled otvoritve in sukesivnega spopolnjevanja dežel-

nega gimnazija v Pazinu, se je število učencev na tem zavodu (koperskem) občutno znižalo. Začetkom šolskega leta 1898—1899 je gimnazij v Kopru štel 284 učencev; ali od tistega časa se je število stalno manjšalo, ko so se odpirali novi razredi na deželnem zavodu.«

Začetkom šolskega leta 1898—1899 je imel torej gimnazij v Kopru 284 učencev, ob zaključku tega šolskega leta pa le 222. In še od teh jih je 37 došlo iz drugih pokrajin.

Prišlo je torej, kakor je moralo priti. — Številke govore! In te številke pravijo, kje je bila kulturna potreba in kje le kljubovalnost! Jasno je sedaj, da so narodno politični agitacijski motivi bili le na italijanski strani. Hrvaški gimnazij v Pazinu vspeva lepo narodu na korist in nikomur na škodo. Italijanski gimnazij istotam pa dobiva učencev le drugemu italijanskemu zavodu na škodo!

O dogodku v sv. Križu. Iz sv. Križa nam pišejo: Poročilo, ki ste je objavili v sinočnji številki »Edinosti« o dogodku s komisijo, ki je prišla cenit še nekatera zemljišča (16 parcel) eksproprijirana za žedovršen in vodovod »Brojenca«, odgovarja resnici, samo da Vaše poročilo ne pripoveduje še vse resnice. Krivica, ki se godi Križanom, je še huja, nego je povedano tam. Dovolite torej, da rečeno poročilo nekoliko spopolnimo.

Komisija je bila sodna ter jo je vodil svetovalec in vodja okrajnega sodišča gosp. Lettich. Takoj tu moramo konstatirati, da je bilo vedenje tega gospoda pravično in objektivno. Ko se je na dotični parceli, kjer se je pripetil dogodek z inženjerjem Dimmerjem, lastnik iste pritožil pri vodji komisije z uljudno zahtevo, naj se kamenje, ostalo na zemljišču od gradbe vodovoda sem, odstrani, in da se poškodovani zid pod gornjim delom razkosanega zemljišča uredi, je načelnik komisije pozval inženirja Dimmerja k sebi in mu je prijavil pritožbo kmeta. Inž. Dimmer pa je prigovarjal, da je spodnji zid star in da je kamenje padlo s tistega zida doli, da je torej odgovoren kmet sam. Kar se pa tiče zgornjega zida, kjer se ruši zemlja, da za to ni odgovorna »Aurisina«. Ti prigovori gosp. inženirja so neopravičeni in se jim moramo čuditi tem bolj, ker je gosp. inž. zaupnik sodišča. Sploh moramo konstatirati, da je g. inženir doslej vedno in doledno, ko so se zemljišča cenila, kolikor je le mogel kršil ceno. Že po tem dejstvu se ni čuditi, ako so križki kmetje ozlovoljeni nanj.

Dalje moramo konstatirati v greh židovski Aurisini, da so se po dovršenju vodovoda že dogodile nesreče, oziroma poškodovanja trt in pridelkov na zemljiščih ob vodovodu, in da se je tudi v takih slučajih ta družba branila dati odškodnino, prisojeno od izvedencev-ceniteljev. Vsaki poškodovanev je bil prisiljen še le iziti, ako je hotel priti do svojega in je s tem trpel škodo v gotovini in na izgubljenem času. Denarja za odkup zemljišča v namene vodovoda pa sploh še nobeden ni dobil!! In prosimo — po dveh letih!!

Še nekaj kričečega! Prvotna cenilca, gg. Košuta Kristijan in Valentin Cibic, sta bila pooblaščenca od c. kr. politične oblasti. Ona dva sta bila pred dvema letoma osem dni hodila s komisijo, katara je vodil pokojni namestništvni svetovalec vitez Schwarz, in sta cenila po svoji pošteni vesti. Ali za židovsko družbo Aurisina sta — previsoko cenila. Družba je zahtevala drugo komisijo, v kateri sta bila tudi inž. Finetti in naš ljubi Dimmer. Ta dva moža sta cenila vnovič, a sta potrebovala za vse to delo kake — štiri ure. Morete si misliti, kako — temeljito so si ogledali zemljišča! Kar preletala sta ves kompleks, potem pa sta vzela knjigo in sta cene, določene od Košute in Cibica, enostavno skrčila pri mizi v Trstu za 3—5 gld. na vsaki kvadratni seženj!!

Proti taki cenitvi so seveda kmetje uložili protest, v sled katerega je bila razprava na okrajnem sodišču pri gosp. svetovalcu Lettichu. Tudi na tej razpravi je bil gosp. inženir Dimmer dosledno na strani »Aurisine«.

Kar pa se tiče dogodka na komisiji predvečerajšnjim, radi katerega je »Piccolo« zagnal tak hrup, je resnica ta le:

V sled postopanja inženirja Dimmerja je bilo par kmetov silno razgretih. V pričkanju je jeden kmetov malo pahnul Dimmerja z roko v ramo. Dimmer se je opotekel in padel. Pa ne z zida, kakor nesramno laže

«Piccolo», ampak na gladki poti. Padši se je malo zadela z nosom ob tla in si malce zvil prst! To je bilo vse. Zaačilo je, da se komisiji ni prav nič zalega zgodilo, kakor tudi ne inž. družbe, Demeo, tu, ki je celó potem ostal med Križani.

Sedaj prepuščamo vsakemu poštenemu in objektivnemu človeku, naj sodi o postopanju «Piccola» in inž. Dimmerja ter o tem, kako je bil križkim kmetom pri sreči, ko so morali gledati, kako so radi takega dogodka orožniki odveli dva kmeta takoj na to iz vasi v — zapore, kakor da sta storila najhujši zločin!

Romanje v »Mariji Pomagaj« na Brezje in na Bled. Slovenska Marijina družba nas prosi, da naznanimo, da priredi dne 16. julija poseben romarski vlak na Brezje in Bled.

Romarji bodo odpotovali iz Trsta v sredo dne 16. julija okoli 1. ure popoldne in pridejo okoli 8. ure zvečer na Brezje, kjer se bodo preko noči odpočili.

Drugi dan bodo pobožnosti na Brezju in na Bledu. Točen vored se prijavi pravočasno.

Odhod iz postaje Lesce Bled nazaj v Trst bo v četrtek dne 17. julija ob 6. uri zvečer. Železniški vlak bo čakal na postaji Lesce na one, ki bodo na Bledu in na postaji Otoče na one, ki bodo na Brezju.

Prihod nazaj v Trst bo okoli enajste ure po noči. Za to romanje je nastalo živahno zanimanje med tržaškimi delavci in delavkami. Poseben oddelek Marijine družbe priredi iz Brezja v lepi procesiji poseben izlet k »Mariji Devici« na Bled, kjer bo imel mašo in govor ž. g. Furlan.

Navzočen bo tudi pevski zbor Marijine družbe.

To romanje bo gotovo najlepše, kar so jih dosedaj napravili tržaški Slovenci.

Vozni listki se vdobivajo pri voditelju »Marijine družbe«, ž. gosp. A. Stemberger, ulica S. Giovanni št. 8. — pri mestnih kapelanih ž. g. Fr. Guštin, ulica Molin piccolo št. 3. — ž. g. And. Furlan, v cerkvi Novega sv. Antona — ž. g. Josip Macarol in Vinko Dolenc, pri sv. Jakobu — ž. g. And. Zink, pri sv. Vincenciju — pri ž. školskih sestrah pri sv. Jakobu, ulica Giuliani 28 — pri ž. g. Ant. Kjuder, župniku v Barkovljah — pri ž. g. Franu Sla, župnikopravitelju v Sv. Ivanu — pri ž. g. Mat. Škabar, kapelanu v Rojanu in pri ž. g. M. Čemažar, kapelanu na Opčinah.

Vlak se bo ustavil med potom v Nabrežini, na Opčinah, v Sžani, Divači, St. Petru in v Ljubljani.

Listki se bodo izdajali do nedelje dne 13. julija zvečer. Priporoča se vsem, da si pravočasno preskrbijo isto. Kdor ne bo imel listka, ne bo pripuščjen za noben denar na vlak.

Dražbe promičnin. V poned., dne 7. julija ob 10. uri predpoldne se bodo vsele dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za vilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: v ulici Bilvedere šte. 8. hišna oprava; v ulici del Bosco št. 30, voz; v ulici Petronio 4, hišna oprava; v ulici Molin a vapore št. 5, hišna oprava; v ulici Foscolo in v ulici Amalia, kamenite stopnice; v ulici S. Laz zaro št. 6, šivalni stroji; v ulici Torrente št. 6, 1 buffet; v ulici Conti št. 8, pohištvo; na Vrdeli št. 496, slike.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplo in ob 7. uri jutraj 27° 0 ob 2 uri popoldne 28° C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 762.4 — Danes plima ob 10.5 predp. in ob 8.23 pop.; oseka ob 3.24 predpoldne in ob 2.48 popoldne.

Društvene vesti.

»Tržaški Sokol« opozarja še enkrat da bo danes zvečer ob 8. in pol v društveni telovadnici (ulica Coroneo 15) letni redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Jutrnje slavlje »Slave«. »Trgovsko izobraževalno društvo« se udeleži korporativno tega lepega slavlja. Odhod ob 3. uri in pol iz kavarne »Commercio«.

Kakor moremo presoditi bo udeležba na slavlju desetletnice »Slave« tolika, da pridejo čestno do izraza vse prisrčne in zaslužene simpatije, ki jih to društvo uživa pri mestnih in okoliških Slovencih.

Opozarjamo še enkrat, da bodo sodelovala mnoga pevska društva (nekatera tudi v oficijelnem, druga na neoficijelnem delu). — »Tržaški Sokol« pa se je te dni prav pridno pripravljal, da izlasti o tej priliki dokaže

svoj veliki, res razveseljivi napredek v zadnjem času.

Torej na veselo svidenje jutri in v velikem številu pri sv. M. Magdaleni spodnji. Začetek slavlju bo ob 5. uri.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija so darovali gg.: Hrvatín A., ker se ni mogel udeležiti p-greba pok. gospe Mscakove 1 K, Gerk Ivanka nabrala na dan svojega godu v veseli družbi pri »Sigmundi« 4 K 40 st., Gerk I. dodal 60 st., Vrabie Anton 5 K, v gostilni »pri Francu« nabrali 2 K 40 st. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je daroval gospod Vekoslav Gorup na Proseku 10 kron. — Pevsko društvo »Hajdrih« s Proseka pa je doposlalo 70 kron od čistega dobička veselice dne 29. min. m. Srčna hvala!

Zahvala. Podpisani odbor izreka najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so kaj žrtvovali na naši veselici dne 29. m. m. Posebno zahvalo pa izreka dičnim istrskim poslancem na obisku, toli čestnem za nas. Zahvalo izreka nadalje gospodom iz mesta in bližine, slavnemu pevskemu društvu »Zvon« z Opčin vsem gospicam igralkam in g. Ivanu Verša za darovano krasno trobojnico.

ODBOR

pev. dr. »Hajdrih«.

Zavod sv. Nikolaja opozarja že sedaj vsa slavna društva in slavno občinstvo na slavnostno umeščenje v novem svojem domu, t. j. v lastni hiši v Rocolu. Veselica ali sploh slavnost se bo vršila prvo nedeljo septembra na vrtu lastne hiše v Rocolu. Odbor se že sedaj pripravlja, da bo dostojno slavil ta pomembni dan, kjer je nastala zopet nova trdnjava, ki bo hrabro z drugimi, branila last in pravico Slovencev. Odbor prosi prav uljudno vse, da si zapomnijo ta dan ter da se vsa društva udeležijo istega. Več pride pozneje.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je podarila g.a Jelislava Gulč 3 K, ker se ni mogla udeležiti »strukljevega semnja« v Barkovljah.

Gospica R. pridobila je podružnici sledeče nove udinje: g.a N. N., g.a Marija Tomšič, g.a Marija Vonk in g.a M. Kovač. Presrčna hvala vsem. Naj bi našle še obilo posnemalk!

Vesti iz Kranjske

*** Sokolska slavnost v Idriji.** Vse kaže, da ta slavnost postane pravo narodno slavlje in imponantna manifestacija jugoslovenskega sokolstva. Do sedaj so se priglasila naslednja sok. društva: »Sokol« v Varaždinu in »prvi istarski Sokol« v Pulju po deputaciji, »Sokol« v Ljubljani, Celji, Zagorji in Kranji korporativno s prapori. Zadnjih šest »Sokolov« udeležijo se tudi javne telovadbe. Skupne proste vaje izvajalo bo tako do 100 telovadcev na orodju pa nastopi do 12 telovadnih vrst. Opravičeno upamo, da bo to najlepša in največja javna telovadba, kar jih je doživelo slovensko sokolstvo.

Pričakuje se, da se tako z mogočnim nastopom pokaže resnični in globoki zmisel naroda našega za zdravi in krepki život, za sestavno vsestransko vzgojo telesno: da misel naša ne upa ta, da ideja sokolska, hrepeneča k visokim idealom, povznesti vse sile narodne, verna prevzeti nalogi, vstrajno in neodoljivo spreje k novim vspohom in prospem in korist drage nam domovine! Treba je, da so zastopani, prav vsa slovenska sokolska društva na slavnosti, ki bo gotovo imela le dobre posledice za nadaljni vpešni razvoj sokolstva med Jugoslovani. Z radostjo beležimo vest, da se te slavnosti udeležijo tudi brat, hrvaški Sokoli. Zbrana bo torej na tej lepi narodni slavnosti vsa jugoslovenska sokolska družina v dokaz jedinstva interesov in idealov, in v utrjenje vernih pobratimskih vezij, v katerih nas spaja krvno sorodstvo in pokoljenje slovensko. Idrija vsprejme, drage slovenske goste najpriarnejše in prizadevala si bo, da si ohranijo prijete spomina na to slavnost. Torej na veselo svidenje bratje »Sokoli« v Idriji dne 20. julija!

Na zdar!

Brzobjavna poročila.

Deželni zbor goriški.

GORICA 5. (B.) V sinočnji večerni seji deželnega zbora so vsprejeli zakonski načrt, tičeči se dovoljenj cest k železnicam. Posl. dr. Faidutti je utemeljeval svoj predlog za uvedbo pomožne akcije povodom toče, ki je dne 22. junija pobila v Kormianu in okolici.

Potem ko sta deželni glavar in vladni zastopnik odgovorila na več interpelacij, je bila seja zaključena. — Prihodnja seja bo v petek.

Deželni zbor istrski.

KOPER 5. (P.) Današnja seja je bila viharna. Govorili so posl. Mandić, dr. Dinko Trinajstić in Andrižić. Galerija je divjala in je bila konečno izpražnjena. Vsled nekega nerazumljenega mejklica posl. Mandića je nastal grozen škandal. Naši niso pustili večini do besede. Sejo so morali prekiniti. Prihodnja seja bo v torek.

Radi dogodkov v krajskem deželnem zboru.

DUNAJ 5. (P.) Govori se, da je dr. Ivan Šusteršič proti listoma »Reichwehr« in »Neue Freie Presse« uložil tožbo radi žaljenja na časti radi člankov o znanih dogodkih v krajskem deželnem zboru.

Bolezen kralja angleškega.

LONDON 5. (B.) Danes izdano poročilo pravi: Kralj je imel zopet izborni noč, je vedrega razpoloženja in se čuti veliko krepkejšega. Veseli nas, da moremo priobčiti, da je kralj izven nevarnosti. Večerna poročila se ne bodo več izdajala.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 4. (B.) Ruski in francoski poslanik sta svetovala porti radi dogodka v Serezu, naj se pogodi. Porta je odgovorila, da odgovori jutri bolgarskemu diplomatskemu agentu. Ruski poslanik Sinovjev je zahteval od turške vlade, naj se imenuje komisija, ki naj prouči še ne dovoljene zahteve ruskih državljanov izza časa zadnje vojne.

Akademsko društvo »Triglav« v Gradcu.

Št. 63.

Gradec, 1. julija 1902.

Cenjeni gg. abiturijentje!

Slovenecem največi idejal, slovensko vseučilišče na domačih tleh, žal še ni urednjen, in slovensko dijaštvo je raztrščeno po vseh avstrijskih univerzah, ki se nahajajo, z edino izjemo zlate Praga, v nemških mestih, kjer vlada duh nemškega šovinizma in se tekmuje v sovražnosti proti Slavonom. Edina zavetišča slovenskemu dijaku, prišedšemu na univerzo, so akademsko društva.

Zbirališče slovenskega naprednega dijaštva v Gradcu, akad. čln. društvo »Triglav« obrača se torej do Vas, cenjeni gg. abiturijentje, ki nameravate svoje študije nadaljevati na graških visokih šolah, v trenutku, ko se poslavljate od srednjih šol, s pozivom, da pristopite k družtvu.

Tekom sedem in dvajsetletnega obstanka vzgojil je »Triglav« lepo število slovenskih mož kremenitega značaja, ki so danes radi ognjenega rodoljubja in globoke narodno-politične naobrazbe ponos in dika slovenskega naroda, kar Vam budi prorek, da je društvo svojo vzvišeno nalogo, biti drugi dom slovenskega dijaka, vestno in povoljno rešilo.

Vsi slovenski in glavni slovanski politični listi, graški in največi dunajski dnevnik, vsi slovenski in najboljši slovanski leposlovni listi, slovanske in nemške znanstvene revije, bogata čez 2000 zvezkov obsežajoča društvena knjižnica, znanstveni in zabavni klubi, zanimiva društvena zborovanja itd. so naša sredstva; združevanje sloven. dijaštva v Gradcu, znanstveno in politično izobraževanje ter pospeševanje društvenega in družbenega življenja je društva namen.

V nadeji, da vsi cenjeni gg. abiturijentje, ki pridete na graške visoke šole izpopolnjevate svojo izobrazbo pomnožite število Triglavov in s tem moč, ugled in sredstva društva, kliče Vam akad. teh. društvo »Triglav« krepke »Na zdar!« in »Dobro došli!«

Inf. rmacije v počitnicah daje predsednik »Triglava«, cand. iur. Štefan Sagadin, Spodaja Polskava, p. Pragersko, kakor tudi drugi odborniki in društveniki, tekom šolskega leta pa društveni odbor v društveni žitalnici, Gradec, Heinrichstrasse 8. II.

Z bratskim pozdravom!

Za odbor:

iur. Sagadin phil. Volavšek
t. č. preds. tajn. nam.

Bratje Sokoli!

Vsi oni, ki se udeležijo jutrnje slavnosti pevskega društva »Slava« pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji, vabijo se za danes zvečer po občnem zboru na dogovor. Želeli je, da bodi število udeležencev čim večje.

Na zdar!

ODBOR.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol«.

VARILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

ki se bo vršil

v soboto, dne 5. julija 1902.

ob 8. uri in pol zvečer

v društveni telovadnici (ulica Coroneo 15).

DNEVNI RED:

1. Nagovor staroste.
2. Poročilo tajnika o društvenem delovanju.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo učitelja telovadbe.
5. Volitev odbora.
6. Volitev pregledovalcev računov.
7. Eventualni predlogi.

ODBOR.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji bodo sprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega leta 1902/3

dne 15. julija,

in se prično ob 9. uri popoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglase v spremstvu svojih staršev ali njihovih namestnikov

dne 13. julija

med 8. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in oviskovalno izpitiščevalo. Pristojbine ni plačati nobene, kakor je tudi pouk brezplačen.

Vnanji učenci se lahko oglase k sprejemnim izpitom tudi pisмено, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

Ravnateljstvo mestne nižje realke.

V Idriji, dne 27. junija 1902.

V soboto 21. junija

odprla se je gostilna

„Andemo de Rocco“

ulica Erta št. 11

(pod lekarno Godina)

v kateri se toči goriško vino prve vrste belo in črno po 28 nvč. liter.

Podpisani se priporoča za obilen obisk ter že vnaprej zahvaljuje

Rok, lastnik.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanilo slovenskemu občinstvu, da
je prevzel
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Siskanu in Gorici
Antona Černigoj-a
kateri se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal, (slovensko poslojje)
Via Limitana, in Via Riberge št. 21
Telefon št. 879.
Velik izbor: tapetarij, vzcal te slik. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurenco.
ILUSTROVANI ČERKI IZSTAVI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
a l. z. ezniro in o.

Velika zaloga krompirja

Podpisani priporočajo svojo zalogo raznovrstnega krompirja po najnižjih cenah.

Zaloga se nahaja v ulici Valdirivo 11. (zraven „Hotel Nazionale“).

Udani Vatovec Jakob.

Svoji k svojim!

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom

ulica S. Francesco šte. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure se: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urač zaprt.

Poslno hranilnični račun 816.004.

Velika zaloga krojnega blaga. Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo CORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporočajo vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne sežanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15

Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi mlitčev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krest, navadnih in najbogatejših; krest iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto kresto ali brez nje; lesenih krest; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa orgutin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

G. TÖNNIES

Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in ometno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprijeta naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in druge pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermenov in navednega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograde, žične mreže, železne zatevornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno. Reference prve vrste na razpolago.

Najboljše stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice „ERCOLE“

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretirano pritiskalno močjo; z jamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične patentovane trne brizgalnice „SYPHONIA“

Avtomatična brizgalnica. ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za Stiskalnica za grozdje. mastiti grozdje. Plugi za oranje in ogravo. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamozreznica, ročni mlinci za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovjšo posebnega, izbornega, uresničenega, najbolj pripoznanega in odlikovanega

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi, srebrnimi in pohvalnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalec in zastopnik se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obred. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročtvu ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadrugniki vplačujejo vsak za delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 1. junija 1902:

Deleži: a) podpisani	K 1.179.300.—
b) vplačani	561.633.18
Dana posojila	1.254.738.23
Dopolnilni zaklad	191.116.57
Vloge	417.402.05

Odlikovana tovarna na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvršnimi strugarji in rezbarji in najboljše izurjenimi tapetariji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka izdelava vključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljenih peceb, ter se tvrdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjaviti: Doljak — Solkan.

V trgovini za moško modno blago

„Pri prihranjevalnem viru“

vkupite najlažje najboljše blago. Na stotine ostankov snovij za moške obleke 3³⁰ m po gl. 3.60, 5.60, 6.80 in 7.20.

Najboljše srajce za moške gl. 1.30 Angleske srajce od cefirja gl. 1.50

5 kratni najboljši ovratniki po 15 nvc. Kravate, spodnje hlače, srajce za po noči, nogovice, žepne rute po najnižjih cenah in v velikem izboru.

E. Rottenberg

ul. Poste vecchie 16 (municipalna nova palača)

Zahtevajte povsod voščilo (bijs)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda, katero je najbolje in najceneje. V Trstu je prodajajo gg. trgovci J. Prelog, Anton Furlan, Zgur & Popatnik, Matija Milonig, Andrej Urlich, Alojs Plesničar, Bančič Jakob, Kranjc Josip, Kocjančič Josip, Ivan Tomazič, Anton Cek, Emil Cunar itd.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8 s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadovoljiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je celikanski izbor platnena in bombažna blaga, prtov in prtčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatanneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza

Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporočajo posebno za binkoštno praznike in birno; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Deček z dežele

ki je dovršil 4 razredno ljudsko šolo, želi vstopiti v kako prodajalnic z jestvinami kot vajence. Naslov povč uprava »Edinosti«.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novo Ciril-Methodijevo cikorijo.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjico po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj. in praznikov.

Stanje hran. vlog. leta 1900. Kron 1.263.563. Poslno-bran. račun št. 837.315.